

Адыгеир форумым хэлажьэ

Адыгэ Республикаэм и Лышхъэу Күумпыл Мурат пэшэнныгъэ зыдизэрихъэрэ лыкто купэу Адыгеим икыгъэр Петербург щыкорэ Дунэе экономическэ форумым хэлажьэ.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиним форумым хэлажьхэрэм шүфэс кызарехым хигъенефыкыгь джыре экономикэм иофыгъо анах шхъалэху уахтэм кыгъэуцугъэхэм къэралыгъо иофышишкохэр, компанияе, корпорации ыкли банк инхэм япашхэр, лытэнныгъэ зыфашыре экспертихэр, предприниматель ныбжыкылэху, ау бизнесым гъэхъэгъэ тъэнэфагъэхэр щызыгъэхэр хэлажьхээз зэтрагущыгъэштхэр.

Ащ фэдэ зэдэгущыгъэхъем яльхъан Адыгеим инвестиционнэ ыкли иэкспортнэ амалхэр кыгъэлъэгъоштых, инфраструктурэм, промышленностын,

зеклоным ыкли экономикэм инэмүкі лъэнкъохэм яхыгъэ гухэлхэрм атегущыгъэштых.

«Пандемием емылтыгъэу, инвестициихэр нахыбэу гъэфедэгъэнхэм тываэ тетэгъэты. Непэкэлэ республикэм инвестиционнэ проект 25-рэ щагъэцакъэ, ахэм пстэумки сомэ миллиард 36-рэ фэдиз апэлхуащт. Тапэ иофшэныбэ зэрилтыр къыдгурэло. Джащ пae Дунэе форумыр тэгъэфедэ тииинвестиционнэ амалхэр къэдгэлъэгъонхэмкэ, иофшэнным ехыгъэ гухэль-мурадэу тиэхэмкэ тъэхэгушыгъэжы, инвесторыкъэхэм тальэхъу», — кынгуагь Күумпыл Мурат.

Дунэе форумым Адыгэ Республикаэм ОOO-у «Ингка

Сетнерс Рус Пропрти А» зыфиорэмрэ (тапэкэ ИКЕА зыфаоштыгъэр) зээзгыныгъэм щыкіэтхэштых, инвестиционнэ проектэу «Строительство и реконструкция Семейного Торгового Центра «Мега Адыгея» зыфиорэр ашг егъэцакъэ. Адыгэ Республикаэм иминистрэхэм я Кабинетрэ НАО-у «Красная поляна» зыфиорэмрэ зыкіэтхэштхэ зээзгыныгъэр зыфитеэпсыхъагъэр инвестиционнэ проектэу «Ильэс псаум кынкоц иоф зышишт къушхъэльэ курортэу «Лэгъо-Накъэ» ишын» зыфиорэр ары.

SFT Group иллыкъохэм зэдэгущыгъэхъэр адашыщтых. Адыгеим ипредприятие анах

инхэм зыкі ашыц «Картонтарэр» аш хэхъэ. Иэкыб къэралхэм къарыкыгъэхэм Адыгэ Республикаэм и Лышхъэ зэукигъэхэр адишыщтых, гүшүээм пae, Бахрейн иллыкъохэм.

Адыгеим и Лышхъэ кызэриулагъэмкэ, Петербург щыкорэ Дунэе экономическэ форумым

республикэм иамалхэмрэ ипроектхэмрэ кызээрэцгъэльхээрэм къочлацэ къыхильхъащтишьольыр нахь хэхъонигъэ инышынымкэ ыкли инновационнэ проектхэр пхырыщыгъэнхэмкэ.

Адыгэ Республикаэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Іэпыгъу афэхъущтых

Мэкьюогъум и 2-м Урысыем ошэ-дэмышэ иофхэмкэ и Министерствэ и Гъэйорышэлпэ шхъалэу АР-м щылэм изэхэт диспетчер къулыкъу макъэ кырагъэуугь ощхышху щылагъэм ыпкъ къикыкъэ республикэм ипсэупли 3-мэ адэсхэм ашыщхэм псыр аклэхъагъэу.

Адыгеим и Лышхъэу Күумпыл Мурат ишшэрилькъэ гумэкыгъо зыщыхъугъэ чыплем Премьер-министрэу Геннадий Митрофановыр къуагъэ. Хэузхъяфыкъэ комицциехэм унэхэр ыкли щагухэр къаплынхъэх, ощхышху щылагъэм зинуэе мыльку зэрар зэрихыгъэ пстэуми ящыкъэгъэ іэпыгъэгүр арагъэгъотишт.

Ошэ-дэмышэ иофхэмкэ Гъэйорышланпээм ипресс-къулыкъу кызэрэтигъэмкэ, Мыекъопэ районым ит станицэу Кужорскэм речъэкыре псыхьюю Зөраль дэт псым зыкъызериэты.

Гъэм къыхэкъеу уни 6-мэ псыр архыгъагь ыкли щагуи 6-мэ ар адэхъагь. Социалнэ мэхъанэ зиэл псеольшыгъэхэм псыр анэсигъэп.

Мыекъопэ районым ипоселкэу Тульскэм унэгъуу 9-мэ яунэхэм псыр архыгъагь, щагу 30-мэ ар аклэуагь.

Гумэкыгъо хэфагъэхэм Джэджэ районыр ашыц. Къутырэу Курскэм щыпсэурэ унэгъуи 5-мэ яунэхэм псыр архыгъагь ыкли щагу 9-мэ адэхъагь.

(Икэух
я 2-рэ нэклуб. ит).

ІэпыІэгъу афэхъущых

(Икъех.)

Тхамыкагъо къызыгъу гээч чыпіэм клягъе Премьер-министэрүү Геннадий Митрофановыр, джащ фэдэу мыш юф щашэ Урысыем и МЧС и Гъээорышэпіэ шъхьааэу АР-м щылэм ипащэу, полковникэу Станислав Илюшенкэм, муниципальне образованиеу «Мыекъопэ районым» ипащэу Олег Топоровым.

Урысыем и МЧС и Гъээорышэпіэ шъхьааэу АР-м щылэм иоператив-

нэ штаб Щыщэ Эдуард ипащэу зэпымьюу юф ёшэ.

Ошэ-дэмшиш юфхэм-кэ къулукъум къизеритыгъэмкэ, мэкъуогум и 2-м сыхъатыр 2-м ехъулэу ошхыр зэлэгүй, псыр зэклаю ыублагь.

Мыекъопэ ыкыи Джэдже районхэм ошэ-дэмшиш юфхэр къэмгъэхъугъэнхэмкэ ыкыи ахэр дэгъезыжыгъэнхэмкэ якомиссиехэм псыр зыкъэгэе унэхэр къаклухъя, юфхэм язытет зэрагъашэ. Ошхым къыздихыгъе

гумэкъыгъохэм ядэгъезыжын ошэ-дэмшиш юфхэм-кэ къулукъум иофышэ 52-рэ ыкыи итехникэ 18-рэ хэлажэ.

Гидрометеорологиекъи тыхъэзьуцхъэрэ дунайм лъыпплэгъэнхэмкэ Адыгэ гупчэм къизеритыгъэмкэ, сыхъат 12-м къыклоц миллиметрэ 16 — 23-рэ фэдиз ошх къешигъиг.

ІШШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр ошэ-дэмшиш юфхэм-кэ Гъээорышэпіэ ипрес-къулукъу къытлекильгъэхъагь.

Адыгейим итхыльеджапІэ пэрытхэм ашыщ

Жъоныгъуакъэм и 27-м «Библиотекарь будущего» зыфиорэ урысые форумыр Урысые Къэралыгъо ТхыльеджапІэм, Пашковым и Унэ, щыкъуагь. Урысые тхыльеджапІэхэм я Мафэ юфхъабзэр фэгъэхъыгъагь.

Форумым хэлэжьагъэхэм шуфэс гущылхэмкэ къапэгъокыгъэх УФ-м культурэм-кэ иминистрэу Ольга Любимовар, аш игуадээу Ольга Яриловар, нэмыхкхэри.

Лъэпкъ проектэу «Культурэм» хэхъэрэ модельнэ муниципальнэ тхыльеджапІэхэр зэрифэшьушашэ зэршэгъэхэм фэш шъолтырхэм ашыщэх къыхагъэшгъэх. Ахэм Адыгэ Республикин ашыщ хъугъэ.

«Тхыльеджэхэм псынкіэу ахэгъэхъогъэнэй» зыфиорэльянкъомкэ Дондуковскэм дэт

модельнэ тхыльеджапІэм теклонгъэ къыдихыгъ. Адыгейим культурэм-кэ и Министерствэ, АР-м и Лъэпкъ тхыльеджапІэ яофшэн юфхъабзэм къыщихагъэшгъиг. Джаш фэдэу стратегическэ инициативхэмкэ Агентствэм зигугуу къышыгъэхэм ашыщ Очэпчье дэт къоджэ модельнэ тхыльеджапІэр.

Адыгэ Республиком къызэрхигъэшгъэмкэ, модельнэ тхыльеджапІэхэр алерэу зышигъэ шъолтырхэм Адыгэир ашыщ. Лъэпкъ проектэу «Куль-

турэм» къыдыхэлъятаагьэу 2019 — 2020-рэ ильэсхэм республикэм модельнэ тхыльеджэпі 8 щагъэпсыгь. 2020-рэ ильэсхэм тхыльеджэпі фондын тхыль мин 47,42-рэ (тхыгъэхэу ыкыи электроннэхэу) къытлекильгъэхъагь. 2019-рэ ильэсхэм егъэпшагъэмэ, ар процент 17-кэ нахьыб. Пстэумки республикэм тхыльеджэпі 144-рэ ит.

Адыгэ Республиком и Лъышхэх модельнэ тхыльеджапІэхэм ягъэпсын хэлэжьэгээ пстэуми зэрафэрээр къыуагь. Муниципалитет пэпчэ ашылэ тхыль-

еджапІэхэм яофшэн нахьышлоу зэхэшгъээн, культурнэ юфхъабзэхэм алае ахъщэу афатлуншырэм хэгъэхъогъэн зэрэфаэр

Къумпыл Мурат игущыэ къызыхигъэшгъиг.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Джыри кІэу къашагъэх

Фэтэрбыэу зэхэт унэхэм ачлэсхэм хэклэу къирахырэр зэратахъорэ контейнерхэм афэдэхэр кІэу джыри «ЭкоЦентрэм» къашагъэх. Жыы хъугъэхэм ачылпекъэх ахэр агъэуцущых.

— Контейнерхэм язытет гъээорышэкло органициахэр е шъолтыр операторым иуплэкlyakloхэр лъэпльэх ыкыи ахэм къагъэнэфагъэм тетэу жыы хъугъэхэр зэблэтэхъух. Баххэм афэсакынхэу, чыгъ къутамэхэр, уцэу аупкагъэхэр е пыдзэфэ инэу къирахыжыхэрэр арамытэкъонхэу республикэм щылпэухэрэм тыкъялъэу, — къыуагь «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шъолтыр къутамэ ипащэу Альбэрд Налбый.

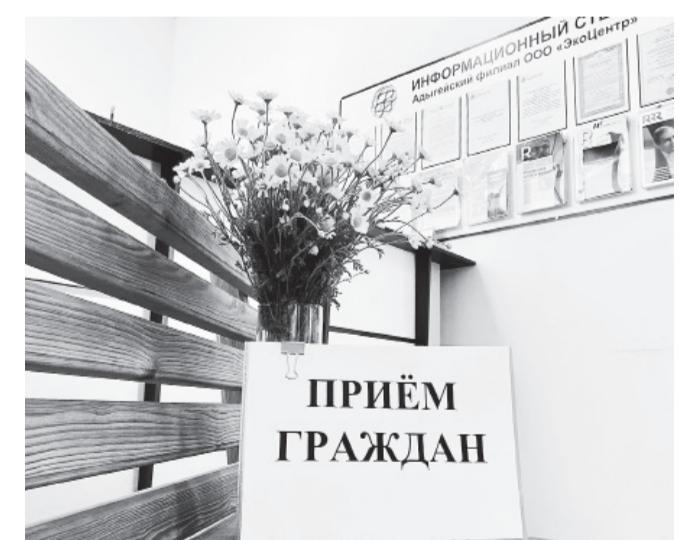
Шъугу къетэгъэкыжы, шъолтыр операторым хэкъир зыщыуишигъирэ графикыр интернет нэкүубгью <https://adygea.clean-rf.ru> зыфиорэм ижъугъотэшт. Упчэ зилэр мы телефонхэмкэ къитеон ылъэкишт: 8-800-707-05-08, 8(8772)21-06-00, 8-962-868-14-62.

Цыфхэр рагъэблэгъэштых

«ЭкоЦентрэм» иофисхэр зыдэшылэхэ къалэу Мыекъуапэрэ поселкэу Яблоновскэмрэ апэчыжье къоджэ псэуплэхэм адэсхэм яупчлэхэм яджэуап аратыжынэм, зищыкагъэм іэпилэгъу фэхъунхэм афэш компанием иофышэхэм мэзэ зытлу хуу гъэу район гупчэхэм цыфхэр ашрагъэблагъэх.

Гущылэм пае, мэлтильфэгъум ыкыи жъоныгъокэ мазэм нэбгырэ 600 фэдизмэ закыыфагъэзагь. Анахьэх хэкъир зэрэуащириэм ыпкэ къызерафальтырээр, япицевой счет изытет, чыфэ ательымэ е атемыльымэ зыгъегумэкыщыгъэхэр.

Мэкъуогъу мазэу къихагъэмени менеджерхэм мы иофшэнхыр лъягъэкыятэ. Ахэм закыыфэзыгъазэмэ зышоигохэм паспортыр, псэуплэ ежь зериунаэр, нэбгырэ пчагъэу исыр къэзыушихыатырэ тхыльхэр ыыгынхэ фое.

Мэкъуогъум и 7-м компанием иофышэхэр Джэджа ыкыи Пэнэжыкъое, и 8-м Хъакурынхэблэ ыкыи Лъэустэнхэблэ псэуплэ койхэм ашылэштых. Къыкэльлыкъорэ мафэм, мэкъуогъум и 9-м Кощхэблэ ыкыи Тэхъутэмкъое, и 10-м Красногвардейскэ, Тульскэ псэуплэ койхэм, поселкэу Инэм ашырагъэблэгъэштых, мэкъуогъум и 11-м поселкэу Каменномостскэм клоштых.

ООО-у «ЭкоЦентр» зыфиорэм и Адыгэ шъолтыр къутамэ ипрес-къулукъу

Адыгэ Республикаан и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикаан ищитхуцлэу «Адыгэ Республикаан цыифхэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ изаслужене юфыш» зыфиорэр афэгъашьошэгъэнэм ехыллагь

Цыифхэр социальнэу ухумэгъэнхэм ыльэнхыокэ тъехъагъэу яэхэм ыкли ильэсбэ хъугъэу гутиныгъэ фырьлэу юф зэрэшэрэм апае «Адыгэ Республикаан цыифхэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ изаслужене юфыш» зыфиорэр щитхуцлэр афэгъашьошэгъэнэу:

Кондратева Людмила Василий ыпхъум — Адыгэ Республикаан икъэралыгью бюджет учреждениеу «Цыифхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэм ягъецкіэнкэ Красногвардейскэ гулчэр» зыфиорэр унэм ис сымаджэхэм ясоциальнэ фэло-фашлэхэм гъэцкіэнхэмкэ икъутамэ исоциальнэ юфыш;

Шхъэлэхъ Заремэ Абубэчир ыпхъум — Адыгэ Республикаан юфшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ къэбар-правовой отделымкэ испециалист-эксперт шхъял;

Хъабэхъ Марьянэ Күшыку ыпхъум — Адыгэ Республикаан икъэралыгью бюджет учреждениеу «Зыныбжь хэжлэгэхэмрэ сэкъятныгъэ зилхэмрэ зыщаигъхэ Республике унэ-интернатыр» зыфиорэр шүшлэнхэмкэ икъутамэ имедицинскэ сестра;

Чернякова Татьянэ Семен ыпхъум — Адыгэ Республикаан икъэралыгью бюджет учреждениеу «Мыекъопэ психоневрологическэ унэ-интернат» зыфиорэр иврач-невролог;

Кыкыл Зарэ Аслынбэч ыпхъум — Адыгэ Республикаан икъэралыгью бюджет учреждениеу «Юфшэнэимкэ ыкли цыифхэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ Гулчэр» зыфиорэр улъякунхэмкэ итдел илаш;

**Адыгэ Республикаан и Лышъхъэ
Къумпыл Мурат**
къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 1, 2021-рэ ильэс
N 72

Адыгэ Республикаан и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэм ехыллагь

Псауныгъэм икъэухъумэнкэ гъэхъагъэу яэхэм апае рэзэнгъэ тхыль ятыгъэнэу:

1) Бэгъ Азамат Майор ыкъом — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ клиническе сымэджэшыр» зыфиорэр иврач-хирург;

2) Бэгъушъ Руслан Хъазрат ыкъом — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Тэххутэмъкье гупчэ район сымэджэшыр» зыфиорэр къепхыгъэ Яблоновскэ поликлиникэ иврач-хирург;

3) Гыыш Фатымэт Махьмудэ ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Тэххутэмъкье гупчэ район сымэджэшыр» зыфиорэр и Инэм сымэджэш иполиклиническе отделение функциональнэ диагностикимкэ иврач;

4) Дударь Маринэ Михаил ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикаан клиническе сымэджэшыр» зыфиорэр иврач-нефролог, диализна Иэпилэгъу ятыгъэрэ нефрологическэ отделением илаш;

5) Жанэ Алый Азамат ыкъом — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ июридическэ отдел илаш;

6) Литвинова Оксанэ Юрий ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью учреждениеу «Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ кыифэорышлэхэрэ къэралыгью учрежденихэм яофшэн изэхэшэнкэ Гулчэр» зыфиорэр правовой Иэпилэгъу ятыгъэнэмкэ итдел ивездэ специалист (пресс-секретарь);

7) Морозова Наталье Ринат ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ итделэу къэлэцыкхэхэм медицинэ Иэпилэгъу ятыгъэнэм фэгъэзагъэм испециалист-эксперт шхъял;

8) Пренко Иринэ Анатолий ыпхъум — Адыгэ

Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикаан клиническе сымэджэшыр» зыфиорэр ипульмонолог; 9) Романюк Ульянэ Владимир ыпхъум

— Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Тэххутэмъкье гупчэ район сымэджэшыр» зыфиорэр иврач-педиатр;

10) Шъао Сулиет Салымчэрэе ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Тэххутэмъкье гупчэ район сымэджэшыр» зыфиорэр и Инэм район сымэджэш имамыку-физиологическэ отделение имединскэ сестра шхъял;

11) Слесарева Наталье Михаил ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ финанс улъякунхэмкэ ыкли аудитымкэ итдел илаш;

12) Филинова Лилие Виктор ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Мыекъопэ районым игупчэ район сымэджэшыр» ианестизеологие-реанимационэ отделение илаш;

13) Щашэ Юрэ Зеклошиы ыкъом — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ икъэралыгью бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикаан клиническе сымэджэшыр» зыфиорэр ихирургическэ отделение иврач-хирург;

14) Шыхъмырзэ Джаннетэ Руслан ыпхъум — Адыгэ Республикаан псауныгъэм икъэухъумэнкэ и Министерствэ цыифхэм яэзэгъэнымкэ ыкли Иэпилэгъу ятыгъэнымкэ итдел испециалист-эксперт шхъял.

**Адыгэ Республикаан и Лышъхъэ
Къумпыл Мурат**
къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 1, 2021-рэ ильэс
N 133

ЯшЭнгъэхэм ахагъэхъуагь

Езыгъэжъэгъэкэ предпринимательхэм ыкли мы лъэнхыом юф щызышлэхэрэм семинар афызэхашагь.

Лъялкэ проектэу «Предпринимательхэм цыкыумрэ гуртымрэ ыкли унэе предпринимательскэ инициативэм Иэпилэгъу афэхъуэгъэнир» зыфиорэр къыдыхэлъята гъэхъагъэу «Мой бизнес» зыцэ Гулчэм яофхъабзэр зэхиагь.

ООО-у «Аксиома-Лайф» зыфиорэр игенеральнэ пащэу ыкли спикерэр, сатыушынымкэ экспертэу, аш фэгъэхъыгъэ курсхэр

зыгъэхъазырыгъэу, «Синергием» испикерэр, предпринимателу, бизнес-тренерэр Андрей Лобановыр яофхъабзэр хэлэжьагь.

Тапэкэ шуягъэ къэзыхыщ ыкли агъаффедэшт къэбар зэфэшхъафхэр зэлүкэл къеклонгъэхэм зэхахыгь.

Гулчэм илашэу Хъут Аслын къызэрхигъэшгээхэмкэ, отделым пшьэрэлтэу Иэхэм афэгъэзагъэу щаклор зэрбэгъесэштэм, юф зы-

шлэхэрэм аттестацэе зэрбэгъэхъэштэм, шэнгэхэм ахэгъэхъоным узэрэфэкштэм, нэмыхэм юфхъабзэм къеклонгъэхэм зыща гъэзагь.

Семинарам къыдыхэлъята гъэхъагъэхэм спикерэм гушилэгъу фэхъуягъэх, анахь зыгъэгумэхъярэ улчэхэм яджэуапхэр агъотижыгъэх.

АБРЭДЖ Сэтэнай.

Фэтэрхэр амыхъункэнхэм пае

Тыгъаклохэу фэтэрхэм арыхъэхэрэр зыгъэсэфыгьо лъэхъаным нахыбэ зэрэхъухэрэр Росгвардием вневедомствене ухумэнхэмкэ икъулыкъу шыгуу къегъэкыжы.

**Мыщ фэдэх хъугъэ-шайлангъэхъункэнхэм пае
нишэн фаехэр:**

— Унэм шуукыкы зыхъукъе

шхъаныгъупчэхэр яхыгъэу къэшумыгъанх.

— Унэр къызэршыгъушхъирэ лүнкылбэр къодыгъэмэ, лъэтэ-

— Чыжъэу зыгорэм шьокло-
мэ, унэм шьузэримысыштыр зыми ешумыгъаш!, цыхъэ зы-
фэшшыгъирэ гъунэгъур унэм къылтыгъиплээнэу ыкли почтэм

къыдалхъэхэрэр дихынхэу шуялэлэу.

— Унэ лүнкылбэр тэрээзу жуягъэштэй.

— Гүнэгъухэм зээгъынныгъэ адэшүүши, чэхъалпэл камерахэгъэхъуагъуцу.

Тыгъаклохэр унэм имыхъанхэм пае анахь зишуягъэ къаклорэр централизованнэ къэхъумэнхэр ары. Росгвардием вневедомствене ухумэнхэмкэ икъулыкъушлэхэр чыпилэм еклялэх.

Нализацэе хагъэуцорэр ухумаклохэм япульт ёшлэлгь. Тыгъаклохэр унэм иханхэу зежээкэе, лъэтэмтэу макъэр анэс ыкли такъикъ заулэлэх къулыкъушлэхэр чыпилэм еклялэх.

Непэрэ мафэм ехъулэу вневедомствене ухумаклохэм чэши мафи объект мини 3,5-м ехъу къагъэгъунэ. Ахэм тыгъаклохэр арыхъагъэу джыгири агъеунэфыгъэп.

Мэзэ ЙофшІэныр зэфахысыжыгъ

Жъоныгъокэ мазэм шъолъыр гъэорышэнимкэ Гупчэм йоф зэришлагъэр зэфихысыжыгъ.

Зерагъунэфыгъэмкэ, Адыгем щыпсэухэрэм гъогогу 900 фэдизрэ Гупчэм зыкыфагъэзагъ. Анахъэу гумэкыгъохэр зыфэгъэхыгъагъэхэр зетегъепсихъаныр, гъогухэм ягъецеклэжын, коронавирусум пашууклорэ вакцинэхэм яхэльхан.

Сабийхэм апае къатырэ ахьщэм, къэлэцкылхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъорэ апкышыол псыхъэгъэнэмрэ афэгъэхыгъэхэри зыгъэгумэкылхэрэм ашыщхэу къэнэжых. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъом ехүллэу социалнэ хъытыухэм @tsur_01 къащтигъ зыныбж имыкутхэхэм охтэ гъэнэфагъэм йофшэн арагъэгъотынмкэ шапхъэу щылхэр.

Икыгъе мазэм Гупчэмрэ хэбээз къулыкъухэмрэ зэгъусэху йофыгъо 420-рэ зэхахыгъ.

Йофыгъо 420-рэ зэхахыгъ. Зыкызерафагъазэрэр нахь къызэрыкло шыгъэнэм пае соци-

альнэ хъытыухэм ашыщ — ВКонтакте — хэушхъафыкыгъэ виджет щацъэпсигъ. Къэбарыр алъыгъэлэсэним пае Адыгейим шъолъыр гъэорышэнимкэ и Гупчэ инэкүубгъо уихъаныш, укіэтхэныш, гу-

мэкыгъоу уилем ышхъэ къипхын фое.

Къэралыгъом амалэу цыифхэм къаритыхэрэм афэгъэхыгъэ къэбарыр зэраэклагъахъэрэм зыкыгъэлэтыгъэнэм ыльзеныхъокэ зэдэлжэжэ зэпхых. Бэмышэу Мыекуупэ щыпсэурэ бзыльфыгъэ горэм Гупчэм зыкыфигъэзагъ. Аш къызэриуягъэмкэ, ильэсэм тло хэушхъафыкыгъэ цуакъэхэр къыратых. Ау гъэмэфэ лъэхъаным тегъэпсихъягъэр къылэхъаным пае ашкэ шыхьат тхыллыр мэкьюгъум и 15-м нахьжьеу къыфиратхыкыштэп. Дунаир зышифабэм къымафэм тегъэпсхъягъэр зэрэцхыгъышуущтыр нафе. Гумэкыгъом изэшохын къыхагъэлэжагъэх социалнэ ухумэнимкэ Фондым иофышэхэр. Москва ипротез-ортопедическэ хъызмэтшапэ икъутамэу Мыекуупэ дэтым зыфагъэзэнимкэ ахэр іэпилэгъу хъугъэх ыкы мазэкэ нахь пасэу цуакъэхэр бзыльфыгъэм къылэхъанхэу ашыгъ. Мы къэбарыр ашкэ гушуугъо хъугъэ, рэзэнгъэ гушылэхэр къафишэзагъэх.

Красногвардейскэ районым къикыгъэ гумэкыгъор зыфэгъэхыгъагъэр урамэу Больничнэр ары. 2019-рэ ильэсэм терроризмэм епхыгъеу щинэгъончэнэм пае сымэджэшым зы дэхьапэ къыфагъэнэгъагъ, аш аш лъэсрэйко гъогу къекуаллэштигъэп, машинэ гъэуцупхэхэри илагъэхэп. Мыщ гъогурыкыоным ишапхъэхэр бэрэ щацъукохэу къыхэхы. Къэтхагъэр аш фэдэ хъугъэ-шагъэ хэфагъэ щитигъ мэзих зынхъажибж сабыир ыыгъеу гъогум зэпхыркызэ. Зыкызэрэфагъэза-

гъэм иофыгъо зызэрегъешэ уж район пащэм зэхэсигъ зэхищагъ ыкы ичилгээ изэтегъэпсихъан фэгъэхыгъе унашьыгъ. Жъоныгъуялэм и 20-м къыщцуублагъэу аш йофшэнхэр щизшүахых. Красногвардейскэ къоджэ коим иадминистрации иунашъокэ лъэсрэйко гъогу щагъэпсигъ, гъогур агъэклэжы — ар нахь шууамбжо ашыщт ыкы машинэ уцупхэхэр хашыхащтых.

Мазэу икыгъэ Гупчэм район администрациихэм ыкы къоджэ псеупхэхэм ядминистрациихэм алае егъэджэниту зэхищагъ. Ахэр зыфэгъэхыгъагъэхэр хэбээ къулыкъухэм социалнэ хъытыухэм йоф зэрэшлэхэн фаер, нэктубгохэр щыряланхэм мэхъанэу илэр, нэмыххэри. Цыифхэм зыкызерафагъэзэрэ йофыгъохэр нахь псынхэу зэхахынхэм ыкы зэшохыгъэ хъунхэм пстэури тэлэпхыхаагъ.

Шъолъыр гъэорышэнимкэ Гупчэм и Telegram-канал шуукэлхэним пае мы шуултэгъурэ QR кодыр іэпилэгъу къышуухъушт.

Музеир, къэгъэлэгъонхэр

Мэзмые дунаим щарегъашэ

Пшызэ шъолъыр ильэпкъ искусстве щыцэрилоу Михайл Скворцовим иофшагъэхэм, ыгъасэхэрэм афэгъэхыгъэ къэгъэлэгъон Мыекуупэ къыщызэуахыгъ.

Къокылгээ щыпсэурэ лъэпхэм искуствэхэмкэ я Къэралыгъо музееу Мыекуупэ дэтым ишацэу, Урсылем, Адыгейим, Ингушетием культурэмкэ язаслуженэ йофышэу Шъяуапцэкъо Аминэт зэхахъэм къыщилиагъ Краснодар краим ипсэунлэу Мэзмые илэпэласэхэм ныбдэгъуныгъэ адьрялэу уччэжэгъэту зэрэзэфхэхуухэрэр.

Адыгэ Республикэм культурэмкэ иминистрэ Аульэ Юрэ изэфхысыжхэм къащихи-

гъэштигъ Мэзмые илэпэласэхэм адэжэ зэрэкштигъ, яофшаклэ нахь куоу зыцигъэгъуазэ зэрэшоигъор.

Зэхахъэм къыщызгылгъагъэх Адыгэ Республикаим культурэмкэ иминистрэ игуадээу Кушуу Светланэ, Адыгэ Республикаим исурэтышхэм я Союз итхаматэу Елена Абакумовар, республикэм художественнэ йофыгъохэмкэ зэхэт йофшалгээ ишацэу.

Сэнауцагъэу пхэллэр къызэ-

лупхыним, уимурадхэм уафэклоным фэш щысэ зытепхын, цыиф улкэн фаеу зылтытэхэрэм зэхахъэм тащылкагъ. Зэлшашээрэ сурэтышлэхэри тшыгъэшгъоных. Гуетынгъэ зэрэпхэлтым dakloу, тхылхэм, гъэзэтхэм уяджээ, щылэнгъэм изэхъокынгъэхэм защыбгъэгъозэн фаеу аш ныбжыкъэхэм ариуагъ.

«Илэпэласэр ыкы еджаклохэр» зыфиорэ къэгъэлэгъонэу музеим къыщызэуахыгъэм пхыгъо 300 фэдиз щыольгъэгъу. Бгъэфедэн пльэкышт искуствэв щыщых пхъэм, гуччым, шэкчым, нэмыххэм ахашыкыгъэхэр. Пэсэрэ лъэхъаным тягэжэхэдэштигъэхэр іэпэласэхэм ашыгъэх. Чыгур зэрэбгъэушигъэштигъ, пхъэным зэрэфхэхъязырштигъ, шыум ыгъэфедэрэ іэмэ-псымэхэр, унагъом ишыкхэгъэ хъакъу-шыкъухэр, лъэпкъ тхылхэхэр, фэшхъафхэри гум рехых.

Пашэм зылъещэх

Мэзмые искуствэхэмкэ ильэпкъ къэлэцкылк еджаплэ 2001-рэ ильэсэм къызэуахыгъ.

Апэрэ мафэхэм къащыуублагъэу пащэу илэр цыиф цэрилоу Михайл Скворцовыр ары. Краснодар краим и Хэбзэгъэуу Зэлийкэ 2009-рэ ильэсэм унашьыгъ искуствэхэмкэ къэлэцкылк еджаплэхэрэ къэшхъафыкыгъэу Краснодар краим къыщауухъумэхэрэм ахалытэнэ.

Джырэ уахтэ къэлэцкылк 50-м нахьбээмэ еджаплэ зыцагъас. Etlaagъом, пхъэм ахашыкылхэрэ пкыгъохэр, дэнным пылхэм якъэгъэлэгъонхэр гъэшгъоных. Хэгъэгу, дунээ зэнэкъокуухъэм хагъэунэфыкылрэ чылгэхэр къащыдахыгъэх.

Зыгъесалгээ ылж бэмэ ашырэдээ еджаплэхэрэ къащыдахыгъэх, лъэпкъ искуствэр сэнэхьат афэхъуугъ. Михайл Скворцовыр хэгъэгум исурэтышхэм я Союз хэт,

Санкт-Петербург, Париж, Будапешт, Италием икъалэхэм ашыкхэгъэ фестивальхэм ахэлэжагъ. 1987-рэ ильэсэм Гран-прир Париж къыщихыгъ.

— Адыгейим дээюу къыщытэйокыгъэх, къэзэкъ культурэм ифестиваль хэлжэхэрээр музеим щылагъэх. Волгоград, Сахалин хэкухэм, фэшхъафхэм къарыкыгъэхэм talyklay, тиофагъэхэм ялтыгъэх, яорэдээ тядэуугъ. Къэгъэлэгъоным изэхэшкхэхэм лъэшэу тафэрэз, — къыуагъ Михайл Скворцовыр.

Іэпэласэхэм якъэгъэлэгъоным мэкъуогъум и 21-м нэс Мыекуупэ щыкхэшт.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр зэхахъэм къыщытэхъигъэх.

ЛъЭПКЪ ЗЭГУРЫЛОНЫГЪЭР – ЗЫПКЪИТЫНЫГЪЭМ ИКЪЭКІУАПІ

ЛъЭПКЪ, дин зэфыщытыкІэхэмкіэ Советым изэхэсигьо зе- гъэушъомбгүгэ бэ- мышлэу Шэуджэн районым щыкуагь. Терроризмээ пэуцу- жыгъэнымкіэ, Шэуджэн районим ит псэупІэхэу курдхэм- рэ азербайджанхэм- рэ зыдэсхэм лъЭПКЪ, дин зэфыщытыкІэхэр ашыгъэпытэгъэнхэмкіэ амалэу зэрахъэхэрэр ары анахьэу мыш зыщитегуущыагъэхэр.

Зэхэсигьом хэлэжьагъэх Шэуджэн районим ипащэу Р. Аульэр, Адыгэ Республикаэм лъЭПКЪ Іофхэмкіэ, Іекіыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьярлээ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкіи къэбар жууцэйн иамалхэмкіэ и Комитет итхъаматэу А. Шхъэлахъор, Адыгэ Республикаэмрэ. Пышэ шольыр-рэ я ДингэлэжъапІэ имуфтиеу А. Къэрданыр, Мыекъуапэрэ Адыгеимрэ яепархие къепхыгъэч чылысым ипащэу Сергий, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» игъязыкІэко комитет хэтэу А. Цыккүшъор, муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районим» инароднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу А. Мэрэтыкъор, муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районим» ипащэ иапэрэ гудзэу А. Щэмджыкъор, Шэуджэн районим ипрокурор илэпилэгъор Е. Марчук, Урысыем и МВД Коцхъэблэ

оным зэрэшыпэуцужыхэрэм, лъЭПКЪ, дин зэфыщытыкІэхэр зэрэшагъэпытээрэм Р. Аульэр къатегущыагь. Аш зэрэхигъенэфыкІгъэмкіэ, 2025-рэ ильэсийн нэс къэралыгъо лъЭПКЪ политикиу Урысыем Федерацием Ѣзыэрхыхытыймкіэ Стратегилем диштэу хэбзэукъунонгъэхэр амышиныхэм, терроризмээрэ экстремизмээрэ апзуцужыгъэнхэм атэлтытэгъэ муниципальнэ программмэхэр районим щагъэцакіэх.

Аульэ Рещыдэ мышкіэ Іофхъабзэу зэрахъэхэрэм афэгъэхыгъэу зэхэсигьом хэлажьэхэрэм къафиотагь. Цыф зэхажхъэхэр, общественнэ-политикэ, культурэ Іофхъабзэхэр (Урысыем и Мафэ, лъЭПКХэм языкыныгъэ и Мафэ, Теклоныгъэм и Мафэ) зэхашхэх, терроризмээрэ, экстремизмээрэ, радикальнэ исламым щынагьоу къаплыкын альэкыщтыр ефэнхэмре

алут психологхэм кіэлэеджаклохэм япун фэгъэхыгъэ лекциехэм къяджэх, нэмийкІ Іофхъабзэхэри зэрахъэх. Районим культурэмкіэ иунэхэмрэ ибиблиотекхэмрэ һэн хурааэхэр ашклох, һэришхэм якъэгъэлэгъонхэр къащизэуахых ыкіи нэмийкІ Іофхъабзэхэр ашызэхашхэх.

Зэхэсигьом къызэрэшыхыгъэхэмкіэ, 2020 — 2021-рэ ильэсхэм лъЭПКЪ, дин зэгурмыонгъэхэр районим къызщихууцэй агъэунэфыгъэп. Курдхэр нахыбэу Дукмасовскэ къоджэ псэупІэм зэрэшыпсэухэрэр хагъэунэфыкыгь.

Шхъэлэхъо Аскэр къызэрэхигъэшыгъэмкіэ, Адыгеимрэ икъэралыгъо программмэу «ЛъЭПКЪ зэфыщытыкІэхэр гъэпытэгъэнхэр, патриотическэ пүнгэхээ» тэрээз ягъэжьотыгъэнхэрээ тэгээшхъафхэр щыззэхъэх. Гүшүйэм пае, журналистхэм яреспубликэ зэнэкьюкоу «Адыгэир — зэдтииун», шьольыр эзфэшхъафхэр зыхэлэжьэрэ фестивалэу «Лъапсэхэм къафэтэжъуягъэгээзэж» зыфиохэрэр зэхашхэх, щэлагье ялэн, лъЭПКЪ зэфыщытыкІэхэр Адыгэ Республикаэм щыгъэпытэгъэнхэ зэрэфаем фэгъэхыгъэ лекцием ныбжыкІэхэм къафиджэх. ЛъЭПКЪ зэфэшхъафхэм къаҳэкыгъэхэр нахь дэгъоу зэрэшэнхэм пае амалыбэ зэрагъэфедэрэ аш къытуагь. ЛъЭПКХэм ялэпэшысэхэмрэ яхабзэхэмрэ нэуасэ уафээшигэ чыпилэхэр Адыгеимрэ икълэцыкІ һыгыпэхэм къащизэуахых. Адыгэ Республикаэм ипсэупІэхэу зэхэуцэгъэу лъЭПКЪ зэфэшхъафхэр зыдэсхэм адьгэ, ермэл, урым, къэн-

дзал хабзэхэм афэгъэхыгъэ къогъупэхэр къащизэуахых. Шэуджэн районимкіэ кіэлэцыкІ һыгыпІэхэу «Насып-1» (къуаджэу Хъакурынхъаб), «Бэрэчэт» (къуаджэу Джыракъый), «Дэхэбын» зыфиохэрэм (къуаджэу Пыччэу) аш фэдэ къогъупэхэр ялэх.

Шхъэлэхъо Аскэр зэхэсигьом зэрэшыхыгъэунэфыкыгъэмкіэ, быслимынхэм я ДингэлэжъапІэ ипащхэм Имам-

гъэхэмкіэ кандидатэу Къэлэшъэо Дариет районим ит организацехэу гъэсэнгъэ языгъэгъотыхэрэм якэлэеджаклохэу я 7 — 11-рэ классхэм арьсхэм лъЭПКЪ, дин, политикэ экстремизмээрэ зызэращаухъумэшт шыкіэм фэгъэхыгъэ лекцием къафеджагь.

Зэхэсигьом зэрэшыхыгъэунэфыкыгъэмкіэ, гурьт еджапІэхэм ачлэхэр бээ, культурэ зэфэшхъафхэм якъеухъумэн фэ

Адыгеимрэ икъэралыгъо программмэу «ЛъЭПКЪ зэфыщытыкІэхэр гъэпытэгъэнхэр, патриотическэ пүнгэхээ тэрээз ягъэжьотыгъэнхэрээ» зыфиохэрэр хагъэунэфыкыгь.

хэмрэ ныбжыкІэхэмрэ апае семинархэр зэхашхэхуу рагъэжьэхыгъ.

Шэуджэн районим гъэсэнгъэмкіэ игъэорышлэпэ ипащэу Дачэе Маринэ районим ит кіэлэцыкІ һыгыпІэхэмрэ гурьт еджапІэхэмрэ террористическэ актхэр ашызэрамыхъанхэмкіэ Іофуу ашлэрэр зэрагъэлэшшэрэм игуту къышыгь. Къутырэу Мамацевым дэт кіэлэцыкІ һыгыпІэхэу «Золушка» зыфиохэрэм курд кіэлэцыкІ 19 зэрэчэсэр, кіэлэцыкІ 46-р яунэхэм зэрэшыгъхэр, къутырэу Тихоновым дэт гурьт еджапІэхэу N 9-м курд кіэлэцыкІ 56-рэ зэрэшдэжэрэр, зэкіэм урысыбзэ зэралулыр, гурьт еджапІэхэм ачлэхэм азығагу зэмьизэгъынгъэ къи- хуухъагъэу зэрамыгъэунэфыгъэр аш къытуагь.

Терроризмээрэ пэуцуцужыгъэхэмкіэ, лъЭПКЪ, дин зэфыщытыкІэхэр гъэпытэгъэнхэмкіэ Шэуджэн районим Іофхъабзэу зызэрахъэхэрээр лъЭПКХэм ялэгъэлэхэрээрээ зэрэшхъафхэр зыдэсхэм адьгэ, ермэл, урым, къэн- йоршлэрэ урысые, республикэ, муниципальнэ зэнэкьюхэм чанэу ахэлажьэх. Тхъамафэм къыклоц районим ирүт еджапІэхэм ашызэрахъэгъэ Іофхъабзэхэм кіэлэеджаклохэм щэлагье ахэлтын, лъЭПКХэм язэгүрьонгъэ гъэпытэгъэн зэрэфаэр къашаралуагь.

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым икълээгъаджэу, социология шынен- хэрээр хагъэунэфыкыгь.

ХЬУАЖЬ Мариет.

Сурэтыр тезыхыгъэр Аульэ Зураб.

Зэхэсигьом къызэрэшыхыгъэшыгъэмкіэ, 2020 — 2021-рэ ильэсхэм лъЭПКЪ, дин зэгурмыонгъэхэмкіэ районим къызыхууцэй агъэунэфыгъэп. Курдхэр нахыбэу Дукмасовскэ къоджэ псэупІэм зэрэшыпсэухэрэр хагъэунэфыкыгь.

районимкіэ икъутамэ ипащэ ипшъэрильхэр зыгъэцакІэо М. Тарановскэр, ѿнгэйончъэхэмкіэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикаэмкіэ и Гъэйорышлэпэ икъутамэу поселкэу Тульскэм ѿнгэйончъум А. Морусовыр, къоджэ псэупІэхэм, организацехэм япашхэр, районим ис ефэнхэр, Іимамхэр, къэбар жууцэйн иамалхэм ялъыклохэр. Терроризмээр Шэуджэн рай-

іимамхэмрэ цыфхэм мэштихэм къашафаугатэх. Шэуджэн районим ит гурьт еджапІэхэм ачлэхэм патриотическэ пүнгэхээ зэрарагъэгъотырэ программмэхэр гъэцэкІэгъэнхэм тегээпсихъагъэу, Урысыем и МВД Коцхъэблэ районимкіэ икъутамэрэ гъэсэнгъэмкіэ район гъэйорышлэпэ илэхэр, зыныбжь имыкъуягъэхэм ялъохэм комиссиихэм ахэтхэр, гурьт еджапІэхэм

Лъэпкъ искусствэр — тибаниыгъ

Ижъуагъо фэко

Мыекъуапэ изэхэт юфшаплэу «Ошъадэм» иансамблэу «Ащэмэзыр» зызэхащаагъэр ильэс 15 хүгъэ.

Кіещаком гъусәшү иләм, рагъяжъэгъе юфыр нахь іашләхэу лъыкъотшт. «Ащэмэзым» ихудожественне пащэу, Адыгэ Республика мкультурэмкіе изаслуженнэ юфыш!эу Бастэ Асыет лъэпкъ искусствэм щыззельшашээр Күлэ Амэрбый учпчайжъэтуу зешым, хәкыпшэхэр къыгъотгъэх. Ижъирэ адыгэ орэдхэр къезылорэ кіләццыкы ансамблэм лъапсэ ышыгъ, ижъуагъо факлоу фежъягъ.

Адыгэ Республика мигимназие щеджэрэ кіләхэр «Ащэмэзым» къыххэхъягъэх, зэхэцэн юфыгъохэмкіе кіләегъаджэхэм яшуагъэ къагъякъуагъ. Культурэмкіе Министерствэр, республика мляркъ культурэмкіе и Гупчэ, юфым ыгъэгумэкъирэ хәбээ кулыкъушшэхэр къызэрекъотхэм Бастэ Асыет ыгъэгушоштыгъ.

Егъэжъаплэм ильэоянхэр

— Ижъирэ орэдхэр къэплон-хэм феш тарихъыр, адыгабзэр, орэдхэм якъехъукъэ дэгъо пшэнхэ фае, — къытиуагъ Адыгэ Республика м и Къэралыгъо орэдьио-къашъокъо ансамблэу «Ислъамыем» ихудожественне пащэу, Урысъем, Адыгейим янароднэ артистэу, композиторэу Д. Шостакович ыцекіе агъянэфэгъэ шүхъафтыныр къызыфа-гъашъошагъэу Нэххэе Аслъан. — Орэдхэм гупшысэу хэлъыр къызылпльыиесыкъе, тамэу ептыгъэм зеэты, цыфхэм альяеэсы.

«Ащэмэзым» аштэгъе кіләццыкъухам адыгабзэр зышшэу, руғушылэу ахэтэйр мэкъягъ. Бастэ Асыет ар къыдилыттээ, кіләегъаджэхэр игъусэхеу юф адишшэштыгъ. Кіләхэм орэд къызэралорэм ишшуагъекъе адыгабзэр тхъакумэм нахьыбэрэ ит хүгъэ. Гум щычэрэгъурэ мэкъамэр зыгъэпсэфыгъо уахътэм къыщызедаоуи къыхэкъытгъ.

— Лъэпкъ музыкальнэ іэмепсымхэм, адыгэ орэдхэм, ти-къашъохэм ядэхагъе, ябаниыгъе зэхэзыхы, нахь куу зэзэгъашэ зышшошыгъэр тиконцертхэм къядгъэблагъэхээз, лъэпкъ искусствэм хәшагъэхэм япчагъе нахьыбэрэ тшытагъыгъ, — къелутэ. Бастэ Асыет. — Узэкъотмэ узэрэлъэшыр къыдгурлыуагъеу тимурадхэм тафакъоштыгъ.

Еджаплэр къятэжъы

Лъэпкъым ифольклор къып-къырыкъыхээ, Нарт эпосыр орэдхэм ахэль зэрэхъугъэм, тишэн-хабзэхэм кіләеджакло-

хэр ашагъэгъуазэштыгъэх. «Ащэмэзыр» нахь зышшошшэгъонхэр ансамблэм къыхэнэхъяхээз уахътэр клоштыгъ.

«Ащэмэзыр» зызэхащаагъэм къыщыублагъэу ильэс 15 хүгъэу хэтих Шъеукъуй Айдэмъиррэ Беданыкъо Жынутра. Беданыкъо Алан, Сапый Аскэр, Лыыхурэе Анзор ансамблэм иорэдьиох, ильэс зэфэшхъафхэм къыххъягъэх.

Художественне купым къыххъягъи артист хъуѓаа хэхэм тагъэгушло. Къэбэртэе-Бэлькъары, Москва, Германием, Краснодар краим, нэмыкхэм ашылагъэх. Польшэм икъалэу Белосток щыкъогъэ зэлүкігъухэм гъогъуито «Ащэмэзыр» ахэлжъягъ.

Зэхэт Араб Эмиратхэм (ОАР) ансамблэм илэпээсэнэгъэ къашигъэлэгъуагъ. Адыгэ орэдхэм ыльалсэ Ѣынэгъэм къызэрэшжэхэрэ «Ащэмэзым» иконцертхэм къашеуатэ. Зэхэт юфшаплэу «Ошъадэм» ипащэу, Адыгейим изаслуженнэ артисткэу Едыдж Викторие къызэрэтиуагъэу, ансамблэр искусствэм Ѣылтыкъотэн зыльэкыттэм ашыгъ.

Къалмыкъым Ѣыкъогъэ фестиваль-зэнэкъокъум Гран-прир «Ащэмэзым» къышихъыгъ. Къырыйм зырагъэблагъэм, ансамблэм иштихъу Ѣауагъ. Урысъем изэнэкъокъу «Дельфийскэ джэгунхэм» ансамблэм иорэдьиох Шъеукъуй Айдэмъир ахэлжъягъ, зэхэцаклохэр къыщытхъуѓа.

2019-рэ ильэсэм Грознэм Ѣырекъокъогъэ фестивалэу «Орфей-2019-м» А. Шъеукъуим Диплом къыщыфагъэшъошагъ. «Гупчэм ижъуагъу» зыфиорэ фестивалэу Москва Ѣыкъуагъэм Гран-прир къышихъыгъ.

Узыщеджагъэр Ѣынэгъэм къыщытэжы зыхъукъе, узыпильт адыгабзэр тхъакумэм нахьыбэрэ ит хүгъэ. Гум щычэрэгъурэ мэкъамэр зыгъэпсэфыгъо уахътэм къыщызедаоуи къыхэкъытгъ.

Лъэпкъ орэдхэр таам зыфхъуѓаа «Ащэмэзым» Ѣагъасагъэх, ау яуахъта къэси, хэкъыгъыгъэх. Сэнэхъат зэфэшхъафхэр къыххъягъэх, еджакло хъуѓаа, іэкъыб къэрал къуѓаагъэхэри къахэкъыгъэх. Хэт тыйдэ Ѣынэми, «Ащэмэзыр» Ѣыгъупшэрэп, лъэпкъ искусствэм лъагъо Ѣыпхыришгъэм гүкэ къыфегъэзжэ.

«Ащэмэзым» орэд къышалозэ, адыгабзэр, тарихъыр, искусствэр кіләхэм зырагъашэ, лъэпкъ искусствэм икъутамэхэр Ѣынэгъэм Ѣылтыкъирашыгъ.

Тамэ афэхъу

Ижъирэ орэдхэр Къоджэбердыхъо Мыхъамэт фэгъэхъыгъэр,

«Айдэмъиркъаныр», «Оз Мурат», нархэм яхылгагъэхэр, фэшхъафхэри «Ащэмэзым» концертхэм, зэхахъяхэм къашеох.

Ансамблэм ильэси 10 ухтыгъэ зыхъукъе, орэдьицхэр, ти-композиторхэм аусыгъэхэр къаплохэ шошонгъошт. Лэжъакло орэдхэм ашыщуу «Комбайнэрмэ яорэд» бэмэ агу рехы. Жэнэ Къырымызэрэ Тхъабысымэ Умаррэ зэдаусыгъэ «Синанэр» дунаим Ѣашшэ. «Ащэмэзым» аш фэдэ орэдхэр къылхэзэ, адыгэ музыкальнэ искусствэм ихэхъонгъяхэм нахьышлоу защегъэзжээ.

Лъэпкъ орэдхэр тамэ зыфхъуѓаа «Ащэмэзым» Ѣагъасагъэх, ау яуахъта къэси, хэкъыгъыгъэх. Сэнэхъат зэфэшхъафхэр къыххъягъэх, еджакло хъуѓаа, іэкъыб къэрал къуѓаагъэхэри къахэкъыгъэх. Хэт тыйдэ Ѣынэми, «Ащэмэзыр» Ѣыгъупшэрэп, лъэпкъ искусствэм лъагъо Ѣыпхыришгъэм гүкэ къыфегъэзжэ.

Къыкъ Рустам, Шъеукъуй Анзор, Дэйбэ Абрек, Лышэ Гу-шъаа, фэшхъафхэм «Ащэмэ-

зым» орэд къызэрэшшагъэр Ѣынэгъэм хэкъуакъэрэп. Бастэ Асыет зэрилтытэрэмкіе, «Ащэмэзыр» зыпкъ иуционим, искусствэм Ѣылтыкъотэним афэш орэд къызызыуагъяхэм яшушшагъэ ныбжыкъеу къакъэлъягъяхэм апкъырихъягъ.

Иэплигъухэр

«Ащэмэзыр» ильэс 15 зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъэ юфхъа-бэз зыфагъэхъазырызэ, іэплигътуу квафхъуѓаа. Адыгейим исенаторхэу Хъолсэркъо Мурат, Владислав Резник, республика м общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» итхъаматзу Лымыщэкъо Рэмзан, республика мкультурэмкіе и Министерствэр, Мыекъуапэ иадминистрации куль-турэмкіе игъэорышлашэ, АР-м лъэпкъ куль-турэмкіе и Гупчэ.

«Ошъадэм» ипащэу Едыдж Викторие зэхахъяхэм къыщытиуагъяхэм мэхъэнэ ин етэти.

— «Ащэмэзым» орэд къылхэзэ, адыгабзэр дунаим Ѣызэх-харгэхэй. Тиадыгабзэ бай дэдэу зэрэшшытэр орэдхэм къагъэлъягъ. Орэдхэм едэлхээрэм адыгабзэр зэрагъэшшэнэмкіе амалэу ялэм хэхъо. Тхъаегъэпсэз Ѣыплигътуу къытфхъуѓаа хэзэв къуѓаа Ѣылхъафхэр, лъэкт зиэхэр, — къытиуагъ Едыдж Викторие.

Пчыхъэхахъяхэм къыщыгъу-шагъэх Күлэ Амэрбый, Бастэ Асыет, нэмыкхэри. Республика м общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэлкэл куп хэтэу Цыкъушо Аслъан гүшшэ фабэхэр «Ащэмэзым» къыфиуагъяхъ, нэпээпль шүхъафтын фишшыгъ.

Концертыр гъашшэгъонэу къуѓаа. «Ащэмэзыр», «Ошъадэм» икъешшагъохэр, орэдьиоу Цышэ Зарэт, искусствэм Ѣашшэ Нэгъий Заур, фэшхъафхэр хэлэжъягъ.

ЕМТЫЛЫ Нурбай.

Искусствэр ыкIи цыфыр

ДыдыкIыр – сурэтышI Иэзагъ

КытэшIекIыгъэ дунэешхор гъэшIэгъоныбэу зэхэль, ар зэкIэ кытфэзыIутау, тэзыгашIэу, кытпэблагъэ зышыхэрэр творческэ сэнаущыгъэ дахэ зыхэль Iэпэласэхэр — усаклохэр, тхаклохэр, сурэтышIхэр, композиторхэр, скульпторхэр, нэмикIхэр арых.

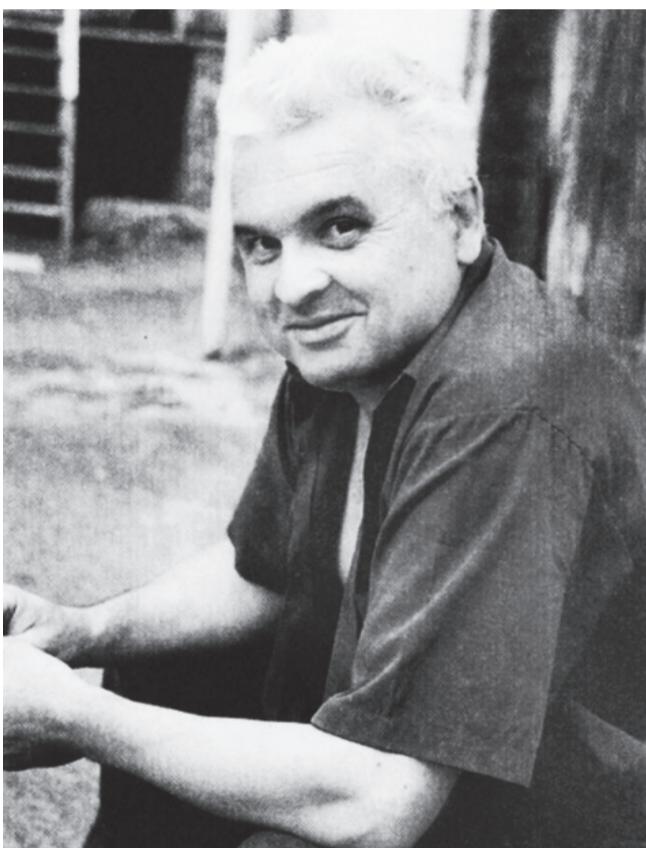
ГушыIэм, псальэм, ордым, тарихым ялъэлгээ ахэм ялшагъэхэм, япроизведениехэм, ямэкъамэхэм зэхуягаша. Зэхэпхырэр гум нэс, пльэгүрээр ныжьырэу пщыг мэхуу. Аш фэдэу зигупшигэхэр зитворчествэкэ кыплызыгъэсэн зылъекIыщтыгъэмэ ашыщ сурэтышIыщтыгъэу ДыдыкI Нурбый.

СурэтышIым ильэс 50 кыгъэшIагъэр, ау шагъэу илэр, итворчествэ бэклэ аш пэщаачэ. «Нэм ылъэгъурэр шхъэм ыуас» ало адьгэхэм. МэкъумэшIе унагю кыхуухъэгъэ Нурбий Абубэчир ыкъор щылагъэмэ, джы ынъажь ильэс 71-рэ хъущтыгъэ къодай, ау илшагъэхэр арых къэнагъэхэр. Ахэр адьгэ лъепкэ зэхашIэр кызэхшхэрэ ыофшIагъэ ухыгъэх, сурэтышIым ичыгу гупсэ, ихку, илэхэжко IапшIахэр, ишыIекIагъэр, ежь иунагью кызэрихуухъагъэр, адьгэм ипсэуклагъэр, ны-тихэм, ыахылхэм ягъэпсыклагъэр иамал кызэрихуу ашигъеунэфынэр фызэшIокыгъ. Зэ-

кэ икIелэгъу-ныбжьыкIагъу ыки лыпкым зеуцом зыпкырищаагъэу хуугъэр ахэмкэ кыригъэлэгъу-кыгъ.

ДыдыкI Нурбий Шэуджэн районим ит куаджэу Хытгъужьыкъуае кыышыхуу, щангуу, щалэжыгъ, щеджагъ. Къоджэ гурыт еджаплэр кызееухым, ыгукэ кэ икIесэ сэнэхъатым феджагъ, художествэхэмкэ Тбилиси дэт Академиер кыуухыгъ, УФ-м исурэтышIхэм я Союз хэтигъ, къэлэ, шьольыр, всесоюзнэ ыки дунэе къэгъэлэгъонхэм ахэлажьэштыгъ. Ежь Iэпэласэр кытхэммытыжими, итворческэ лъэуж тытэзышжырэ исурэтышIагъэхэм якъэгъэлэгъонэу Мыеекуулэ щызэхашагъэм Нурбий зыфэдагъэр нахьлукIеу тынэ кыкIеягъую.

ЩыIенигъэр пчыагъэу зэхэль: нэбгырэ пэпчь ежь ипэпсыкIэ-шыкIэ елтытыгъэу, цыфхэм апэблагъэ зызэришыйт шыкIэ-амалыр кыхехы, илэкIоц дунай елтытыгъэу, гъашIэм щыщ зызэришыщтым пыль. СурэтышIым цыф кызэрыкIом гу зыльимытэрэ

гъэшIэгъоныбэ ельэгъу, егъэунэфы, а зэкIэ фэсак-кэу тхъапэм регъэкIу. КъешIекIыгъэ постэур — цыфхери, адрэ псе зыптыхуу тхъэкъэгъэшIыгъэхэри ыпкынэ-лынэ пэпчыкIэришыкIеу къэлэмэр егъэлэгъе кIэрэлгагъэ, шьо къипепыкI ахильхъэштыгъэп, ежь адьгэ лэжъэкIо цыфым ыгурэ ышъорэ, яэгъэ хьапшыхэм, псеуальхъэхэм, щыгын-шьуашэм атыришыкIыщтыгъэх. Живопись жанрэр нахь кыхихыгъэу, ашкIэ ыоф ышIэштыгъэ, творческэ мурадыр икью зэшIуихыщтыгъ. Шью зэ-

хильхъэхэрэм язэгъэкIун фэкъулаигъ. Исурэтхэр кыизэрыкIох, зэхуыгъях, тхъагъэлцыгъэнчъэх. Нурбий куо чэлабэу, ымыши ыши зэхэзикохэрэм ашыщыгъэп, философие иным зыфи-къудыштыгъэп, ежь зыщигъуазэу, ышIапэу, ицыхъэ зытель темэхэр, образхэр ары кыригъэлэгъу-кыщтыгъэхэр. Ау аш кыкIырэп Iэпэласагъэ хэмэлэгъэу; исурэтхэр кыизэрыкIохэу, зытетым тетэу нэм кыизэргъильхуу-цохэрэм нахь лъэшыхэу сурэтышIым шхъэкIафе фуугъэшIы. Итворчествэ ыльяпсэр адьгэ щыIакIэр ары. СурэтышIым дэгъо кыдэхъущтыгъ пейзажыр, натюрмортыр. Сурэтихэу «Бжээр зыхэт натюрморт», «Күмгъанхэр», «Хыакъушикъухэр», «Пчэдэйхыгъ», «Къэгъэгъэ гъужыгъэхэр» зыфиохэрэр фэбагъэр ахэгогошагъэу, щыIакIэм инээпээлэп зафхэу зэрэштыгъэхэр ашыгъэунэфыгъ. «Хыалыгъу» зыфиорэ натюрмортири ыофшIэгъэ дэгъу. Адьгэ хьалэлгъэ-гупцэнагъэр мыхэм зэкIэми ахэгощагъ ыки унгу кыкIаагъэу. Арын фае ДыдыкI Нурбий исурэтхэр бэрэ цыфхэм аритынр кыизэхкыгъэри, Iэпэласэр дэгъо зышIэхэрэм ахэр агу рихыштыгъэх, ежми шуухафтнэу аритыштыгъэх.

Нурбий исэнэхъаткIэ IэпкIэ-лъепкIагъэ ыки сэнаущыгъэ ин зэрэхэллыгъэр илшагъэхэу «Абигнэжыгъэ ун», «Къэлэпчэжъ», «Цу» зыфиохэрэм ашызэхэшIэ. ШыкIэ-амал гъэнэфагъэхэр темэу кыхихыгъэм тельтигъэу ыгъэфедэштыгъэх — зь шьо чыIэхэр, зь шьо джилхэр, сурэтим ипльэгъорэ хуугъэ-шагъэм епхыгъэу. ГушыIэм пае, джащ фэдэх «Поединок», «Схватка» зыфиохэрэр. Адьгэ лъепкым кыхэкIыгъэх сурэтышIым зыкIэ афдэу ыки ашыщэу илшагъэхэм ДыдыкIым лъепкъ нэшанэр, шур къахэшы, ашыкIэгъэтхыгъ. Чыгур, псеушхъэхэр — анахьэу шыр, хъэр адьгэхэмкэ мэхъанэ зиIэх: лэжыгъэр ашIемэ,

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

ЗЭКЬОШНЫГЬЭМ ИГЬОГУХЭМКІЭ

«Налмэсыр» мэуджы

«Росконцертыр» кіз-шакто зыфхэхүгъэ федэральнэ юфыгъоу «Урысыер — тэры» зыфиорэм Адыгэ Республикаем и Къералыго академическэ къэшьокто ансамблэу «Налмэсыр» хэлажъэ.

Жъоныгъуакэм и 23 — 28-м «Налмэсым» иконцертир Башкортостан щыктуагъэх. Уфа, Стерлитамакэ, Ишимбае, Бирскэ, Салават ашыкогъэ пчыхъэзехъяхъэх Адыгейимрэ Башкортостанре язэпхыныгъэхэр ыгъэптигъягъэх.

Башкирием инароднэ артистэу Риф Габитовым ыгъеуцу гъэх лъепкъ къашью «Тарханы» алэрэу «Налмэсым» къышыгъ. Адыгейим инароднэ артистэу Хъоджэе Аслъан ыгъеуцу гъэх къашью «Адыгэ уджхэр» Башкортостан иансамблэ къигъэлэгъуагъ.

Тишэн-хабзэхэр, тикъашъохэм гъэпсыкіеу ялэр искуственне ыбзэкіе «Налмэсым» къелүатэх.

— Тильепкъ мэкъамэхэр зэхшүхыгъэх, адигэ шъуашэм идэхагъэ шъукъыщихъугъ. Адыгэ Республикаем чыгуу къигъэгъунээр мыбэми, культурэ ин зериэр тиконцертир ашыкогъульэгъуагъ сэлъытэ, — къышилуагъ Уфа щыкогъэ пчыхъэзехъяхъэ «Налмэсым» ихудожественнэ пащэу Хъоджэе Аслъан.

— Адыгейим шъукъеблагъэх!

Типсэукіе, тизыгъэпсэфыпшэхэм ядэхагъэ, тичыгу ибаинигъэ шүльэгъущых.

Москва клошт

«Налмэсыр» Башкортостан автобуситукіе къогъаагъ. Тиартистхэм къалъэгъуагъэр, зэхахыгъэр маклэп. Къебар гушуагъоу къытлыгъэсигъэхэм ашыщ «Кабардинкэмрэ» «Налмэсымрэ» зэгъусэхэу Москва зэрэргъэ-

блэгъагъэхэр. Зэкъош ансамблэхэм язэхэт концерт Москва, Кремлым икъээгъэлэгъуаплэ щызэхашэн ямурад.

Къералыго гъэпсыкіе илэу Адыгейир зыпсэурэр илъеси 100 зэрэхъурэм фэгъэхъыгъэ концертир Москва, нэмэйкі къалхэм «Налмэсым» къащитых. Мы мафэхэм «Налмэсым» изыгъэпсэфыгъо уахът, бжыхъэм концертир Москва къышиитыщт.

Самбо

Тибатырхэр алэрэх

Урысыем и Ошьогу-космос къуачхэхэм самбэмкіэ язэнэхъокъу Мыекъуапэ щыктуагъ.

Калининград къыщегъэжъягъэ Къохыпіе Чыжъэм нэс къарькыгъэ командэ 16 зэлүкэгъум хэлэжъагъ. Алэрэ чыпшэхэм якъидахынкіэ бэнэхкүи 130-рэ зэнэхъокъуагъ.

Краснодар ашыэрэ дээ авиацоннэ училищэу Советскэ Союзым и Лыхъужъеу А. Серовым ыцэ зыхырэм ихэшыпкыгъэ командэ хэтхэу Адыгейим щыщклалэхэм ялэпэсэнгъэ алэрэгъум къыщагъэлэгъуагъ.

— Хэгъэгум ишьольыр 40-мэ ялъыклохэр Мыекъуапэ щызэлэгъагъ, — къытиуагъ зэнэхъокъум исудья шъхъаагъ, дунэе категории зиэ судьяу, Урысыем, Адыгейим язаслуженэ тренерэу Хъот Юныс. — 2019-рэ ильэсэм мыш фэдэ зэлүкэлэхъагъ Адыгейим дэгъоу зэрэшкыгъагъэхэр зэхшаклохэм къыдалыты, ятлонэрэу Мыекъуапэ къыхахыгъ.

— Адыгейим спорт посэуальхэр ильэс къэс нахь зэтэгээпсихъягъэ мэхъух, Мыекъопэ бэнэпіе еджаплэр дунаим анах щыцэрыхъохэм ахалъытэ, — тизэдэгүүщилэгъу льгэгъекуатэ

АР-м дзюдомкіэ спорт еджа-пэу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм ипащэу, Адыгейим изаслуженэ тренерэу Бастэ Сэлым. — Тибэнаклохэм тагъегушуагъ.

Дэхьу Азэмат, кг 64-рэ, Пашло Алый, кг 71-рэ, Ингъуш Владимир, кг 98-рэ, Хъот Заур, кг 78-рэ, Евченко Сергей, кг 98-м къехъу, алэрэ чыпшэхэр къыдахыгъэх, дышэ медальхэр къафагъэшшошагъэх.

А. Дэхъур, А. Пашло, З. Хьютиры, С. Евченкэр Урысыем спортымкіэ имастер хъугъэх.

Павел Трощенкэм, кг 58-рэ, джэрээр къыхыгъ.

Краснодар ашыэрэ дээ авиацоннэ училищым ихэшыпкыгъэ командэ алэрэ чыпшэхэр къидихыгъ. Воронеж хэкур ятлонэрэ хъугъэ, Челябинскэ ибэнаклохэм ящэнэрэ чыпшэ афагъэшшошагъ.

Адыгэ Республикаем спорт Унэшхуу «Ошьутенэм» щыкогъэ зэнэхъокъум хэлэжъагъэхэр зэхшаклохэм лъэшэу афэрэзэх. Тибэнаклохэм Ингъуш Владимир, Дэхьу Азэмат, Пашло Алый, нэмийкхэм ятренирхэм «тхашьуе-

гъэпсэу» арапожыгъ. Республикаем дзюдомки, самбэмкіи яеджаплэхэм тибэнаклохэм зыщагъэхъазырыгъ.

Ингъуш Владимир хэгъэгум идышэ медаль ятлонэрэу къидихыгъ. Самбэмкіи дзюдомки мэбанэ. Адыгейим спортсмен цэрийлохэм щысэ атырихызэ,

къуачхэр епсихъэ, икъулай хэгъахъо.

Гъэхъагъэ зышыгъэ дээкшэхэр спортсменхэм тафэгушо, спортышхом нахь щызэлъашэнхэу афэтэо.

Сурэтым итхэр: щытхъур къэзыхыгъэ бэнаклохэр, еджаплэм иофицерхэр.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбы.

Зэхэзыщагъэр
ыкыдзыгъэ
гъэкырэр:

Адыгэ Республикаем
лъепкъ Йофхэмкіэ,
Икыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьырэз эзхы-
ныгъэхэмкіэ ыкыд-
зьбар жууѓем
иамалхэмкіэ и Комитет
адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шилэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кіэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэкіэ 5-м
емыхъухэрэ ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкынену
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэхэгъэклюхых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Йофхэмкіэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкіэ ыкыд-
зьсыкы амалхэмкіэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпэ гъэлоры-
шапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкіи
гъэпсэу
4311
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1056

Хэутынным
узыцкіэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушыхъятыгъэ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаїм
ишъэрхъэр
зыгъэцакіэрэр
Мэцлиекъо
С. А.

Пшэдэкыж
зыгъыре
секретарыр
Жакімыкъо
А. З.